

ЛІТЕРАТУРА

1. Дроздов О.Ю., Скок М.А. Проблеми агресивної поведінки особистості. Чернігів: ЧДПУ ім. Т.Г. Шевченка, 2000. 156 с.
2. Протасова Н.И. Психологическая диагностика девиантного поведения несовершеннолетних. Астрахань: АГПУ, 2000., 260 с.

Валерія ПАРАПАНОВА

студентка 2 курсу

факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Науковий керівник: **Марина ДОРОШЕНКО**,

к.психол.н., доцент (БДПУ)

ОСОБЛИВОСТІ МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

Актуальність. Міжособистісні стосунки – це система установок, орієнтацій, очікувань і стереотипів через які люди сприймають себе і оцінюють один одного. Міжособистісні відносини за своєю природою є різноманітними і емоційно забарвленими. Вони супроводжуються різними почуттями (симпатіями і антипатіями). В психології позначаються міжособистісні відносини терміном "взаємини".

Ступінь досліджуваності проблеми. Теоретичною основою розгляду теми міжособистісних стосунків у підлітків займалися: Глійчук В. І., Кон І. С., Фельдштейн Д. І., Андреева Г. М., Донцова А. І., Рибаківа М. М., Захарова А. В., Остапенко Г. В., Рубінштейн С. Л., Божович Л. І.

В роботах М.І. Лісіна, в яких предметом дослідження було спілкування дитини з іншими людьми, що розуміється як діяльність, а в якості продукту цієї діяльності виступають відносини з іншими і образ себе та іншого.

Мета дослідження: діагностика міжособистісних стосунків в підлітковому віці.

Методи дослідження:

1. Методика визначення спрямованості особистості Б. Басса.
2. Діагностика прийняття інших (за шкалою Р. Фейя).
3. Бесіда та спостереження.

Сутність дослідження. Було проведено емпіричне дослідження, його метою було виявлення міжособистісних стосунків в підлітковому віці. Вибірка складалася з учнів 6-их та 8-их класів на базі Бердянської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №20 (39 учнів 6-их класів та 43 учнів 8-их класів).

У результаті діагностики визначення спрямованості особистості Б. Басса було виявлено, що у методиці діагностики спрямованості особистості Б. Басса в 6 класах: спрямованість на себе (Я) мають – 43%, спрямованість на спілкування (О) – 30%, та спрямованість на справу (Д) – 27%, підлітків. В той час як в учнів 8 класів: спрямованість на себе (Я) мають – 32%, спрямованість на спілкування (О) – 40%, та спрямованість на справу (Д) – 28%, учнів.

За результатами проведення діагностики прийняття інших (за шкалою Р. Фейя) ми маємо такі результати:

середній рівень прийняття інших: 6 клас – 49% учнів; 8 клас – 59% учнів; високий рівень прийняття інших: 6 клас – 19% учнів; 8 клас – 23% учнів; низький рівень прийняття інших: 6 клас – 32% учнів; 8 клас – 18% учнів;

Основні висновки. Перевіривши та проаналізувавши результати діагностики слід зробити висновок, що більшість підлітків спрямовані на спілкування саме у 8 класі, в той час як низький рівень прийняття інших у більшості дітей, які знаходяться у 6-му класі. Це може бути пов'язано з початком підліткового віку, перебудовою організму і його ускладненням, більш складною навчальною програмою в середній школі, порівняно з початковими класами.

Всі результати методик були підтверджені за допомогою бесіди та спостереження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Власова О.І. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: Либідь, 2005. 400 с.
2. Максименко С.Д. Генетична психологія учіння людини. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2017. 206 с.
3. Піроженко Т.О., Соловійова Л.І. Ціннісні орієнтації дитини у дорослому світі: навч. - метод. посіб. Київ : Видавничий дім „Слово”, 2016. 248 с.
4. Шатирко Л.О. Експериментальна традиція психології навчання в Україні. Київ : Видавничий дім „Слово”, 2017. 325 с.

Ірина СТРАТУЛАТ,

студентка 4 курсу

факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Науковий керівник: **Ірина ЧЕРЕЗОВА,**

к.психол.н., доцент (БДПУ)

ПРОФЕСІЙНО-ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА

Актуальність. В умовах розвитку сучасної вищої освіти в Україні пріоритетна увага надається підготовці нової генерації кадрів – конкурентноспроможних фахівців на ринку праці. Однією з передумов вирішення цього важливого і складного завдання є подальше удосконалення компетентності майбутніх психологів, зокрема, через опанування експертною діяльністю у галузі психологічної експертизи.

Ступінь досліджуваності проблеми. Методологічні та теоретичні основи експертної діяльності розробляли С. Айвазян, А. Брушлинський, Д. Леонтьєв. Є. Макаренко, М. Ожеван, В. Прорвич, В. Татенко, Ю. Швалб та ін. Професійний контент діяльності психолога-експерта досліджувався такими вченими, як: Б. Смирнов, О. Землянська, Л. Коростильова, І. Мамайчук, Л. Ребуха та ін.